

УДК 347.95

DOI <https://doi.org/10.32782/pdau.pma.2024.2.5>

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИМУСОВОГО ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ В УКРАЇНІ

Лозинська Тамара Миколаївна,

доктор наук з державного управління, професор,
завідувач кафедри публічного управління та адміністрування
Полтавського державного аграрного університету
ORCID ID: 0000-0003-2858-9374

Мушук Василь Васильович,

аспірант кафедри публічного управління та адміністрування
Полтавського державного аграрного університету
ORCID ID: 0009-0009-2413-3004

У статті висвітлені питання підвищення ефективності примусового виконання судового рішення, яким завершується судове провадження. Розглянуто основні проблеми адміністративно-правового забезпечення виконання судових рішень, які знижують ефективність судочинства. Встановлено причини незадовільного стану виконання судових рішень в Україні. З'ясовано основні принципи належної практики виконання судових рішень, сформульовані Європейською комісією з питань ефективності правосуддя. Зазначено, що ці принципи мають слугувати підґрунтям правотворчої і правозастосовної діяльності в державі, сприяти дотриманню прав громадян, забезпечувати належний стан функціонування правової системи. Проаналізовано наслідки реформування Державної виконавчої служби України та становлення інституту приватного судового виконавця. Зроблено висновок, що із запровадженням інституту приватних виконавців у країні почала функціонувати альтернативна система примусового виконання судових рішень. Наведено загальну характеристику сучасної системи примусового виконання судових рішень в Україні, здійснено порівняння її окремих складників з аналогічними структурними елементами відповідної системи у Франції. Звернено увагу, що системи виконавчого провадження у європейських країнах не є уніфікованими, істотно відрізняються одна від одної, зокрема, як у Франції та Німеччині, де реалізовано різні моделі виконавчого провадження: публічно-приватна та публічно-правова. Зазначено, що на цьому етапі функціонування в Україні лише приватної системи виконання неможливе через відсутність належної системи державного контролю. Запропоновано заходи щодо підвищення ефективності примусового виконання судових рішень. Зокрема, посилення державного контролю за виконанням рішень суду, забезпечення доступу виконавців до необхідної інформації, посилення відповідальності за невиконання рішень суду. Важливо також забезпечити диджиталізацію процедур виконавчого провадження й налагодити електронну взаємодію з державними органами влади та банками. Є потреба в наданні однакових повноважень державним і приватним судовим виконавцям.

Ключові слова: *судове рішення, адміністративне забезпечення, правове забезпечення, виконання судового рішення, виконавча влада, публічна влада.*

Lozynska Tamara, Mushuk Vasyl. ADMINISTRATIVE AND LEGAL PROVISION OF FORCED EXECUTION OF COURT DECISIONS IN UKRAINE

The article highlights the issues of increasing the effectiveness of enforcement of a court decision, which ends court proceedings. The main problems of administrative and legal enforcement of court decisions, which reduce the effectiveness of judicial proceedings, are considered. The reasons for the unsatisfactory state of execution of court decisions in Ukraine have been established. The main principles of the proper practice of execution of court decisions, formulated by the European Commission on the efficiency of justice, have been clarified. It is noted that these principles should be laid down in the basis of law-making and law-enforcement activities in the state, promote compliance with the rights of citizens, ensure the proper functioning of the legal system. The consequences of the reform of the State Executive Service of Ukraine and the establishment of the institution of a private bailiff are analyzed. It was concluded that with the introduction of the institute of private executors, an alternative system of enforcement of court decisions began to function in the country. The general characteristics of the modern system of enforcement of court decisions in Ukraine are given, and a comparison of its individual components with similar structural elements of the

corresponding systems in France is made. Attention is drawn to the fact that the systems of enforcement proceedings in European countries are not unified, for example, they differ significantly from each other, as, for example, in France and Germany, where different models of enforcement proceedings are implemented: public-private and public-legal. It is noted that at this stage of functioning in Ukraine, only the private system cannot be implemented due to the lack of a proper system of state control. Measures to improve the effectiveness of enforcement of court decisions are proposed. In particular, the strengthening of state control over the execution of court decisions, ensuring the access of executors to the necessary information, strengthening responsibility for non-execution of court decisions. It is also important to ensure digitalization of executive proceedings and to establish electronic interaction with state authorities and banks. There is a need to grant equal powers to public and private bailiffs.

Key words: court decision, administrative support, legal support, execution of court decision, executive power, public authority.

Вступ. Європейська практика правосуддя розглядає виконання судового рішення як невід'ємну частину судового процесу незалежно від юрисдикції суду [1]. У межах конституційних основ правової держави та згідно із законодавством України виконавче провадження і примусове виконання судових рішень визначаються завершальною стадією судового провадження [2], що відповідає принципам європейського права на виконання судових рішень. Отже, ефективність функціонування судової гілки влади як складової загальної системи публічної влади в Україні детермінується також і станом виконання судових рішень. Ефективність виконання судового рішення означає, що воно має бути виконане в повному обсязі, своєчасно (у встановлені терміни) та у спосіб, визначений судом. На жаль, стан виконання судових рішень в Україні є незадовільним, що обумовлюється проблемами функціонування інститутів усіх гілок державної влади. Отже, удосконалення правового й адміністративно-організаційного забезпечення примусового виконання судових рішень не втрачає своєї актуальності попри реформування системи виконання судових рішень.

Матеріали та методи. У дослідницькій роботі були використані такі матеріали: а) нормативно-правові акти, що врегульовують процедури виконання судових рішень і діяльність судових виконавців, зокрема Закон України «Про виконавче провадження»; б) наукові праці зарубіжних авторів з питань правосуддя, судочинства, судового провадження та примусового виконання судових рішень (наприклад, Yves Gounin, L'exécution des décisions de justice en France [3]); в) дослідження вітчизняних учених; г) аналітичні дослідження Асоціації приватних виконавців України; д) результати власних емпіричних досліджень і теоретичного моделювання.

Для написання статті були використані результати досліджень А. Бушана щодо класифікації систем примусового виконання судових рішень [4]; матеріали VIII з'їзду Міжнародної асоціації вищих адміністративних судів, що відображають різноманітність адміністративно-правових традицій судочинства в різних країнах [5]; дослідження колективу авторів «Сучасні системи організації рішень виконання та правове становище виконавців» (Н. Сергієнко, С. Цебенко, М. Саєнко, М. Потіп, О. Драган) [6]; узагальнення

Н. Стеценко та Л. Крупної стосовно функціонування органів виконання судових рішень в окремих європейських країнах [7; 8], висновки Н. Грабаря про особливості системи примусового виконання судових рішень в Україні [9].

Метою цього дослідження є систематизація причин неналежного стану виконання судових рішень в Україні й обґрунтування пропозицій, спрямованих на адміністративні поліпшення та забезпечення правового унормування примусового виконання судових рішень.

Попередній збір і систематизацію інформації здійснено методом *розвідувального дослідження*, який передбачав огляд літературних джерел. Для виявлення кількісних показників стану примусового виконання судових рішень використано методи *вимірювання та статистичного аналізу*, а встановленню причинно-наслідкових зв'язків у системі виконавчого провадження сприяло поєднання дедуктивних міркувань з гіпотетичними, тобто використання *гіпотетико-дедуктивного* методу. Застосування методу *компаративного аналізу* дало змогу виявити спільне і відмінне в системах виконання судових рішень різних країн. Методи *аналізу та синтезу* застосовані для виокремлення складників моделі примусового виконання судових рішень в Україні та формулювання висновків.

Результати. Однією з проблем неефективності функціонування судової гілки влади в загальній системі публічної влади є низький рівень виконання судових рішень, тобто «...відсутність безпосереднього зв'язку між судовим рішенням та його виконанням» [10]. Певною мірою ослаблення зв'язку між ухваленням рішення судом будь-якої юрисдикції та його виконанням виявилось негативним ефектом (своєрідною екстерналією) проведення адміністративно-організаційних змін у системі публічної влади, а саме: створення 1998 року Державної виконавчої служби (ДВС), подальше виведення її 2011 року зі структури Міністерства юстиції і забезпечення функціонування як окремого органу виконавчої влади [11], а отже, відсутність потреби у збереженні посад судових виконавців. Подальші заходи адміністративно-правового реформування системи виконання судових рішень були спробами її оптимізації та пошуку кращого варіанта організації виконавчої служби (табл. 1).

Таблиця 1

Основні етапи реформування системи примусового виконання судових рішень

Назва нормативно-правового акта	Статус і реквізити нормативно-правового акта	Основні зміни в системі примусового виконання судових рішень
Про державну виконавчу службу	Закон України від 24.03.1998 № 202/98-ВР – втратив чинність	Державну виконавчу службу, яка здійснює виконання рішень усіх судів, а також посадових осіб, віднесено до складу Міністерства юстиції
Про затвердження Положення про Державну виконавчу службу України	Указ Президента України від 06.04.2011 № 385/2011 – втратив чинність	Державній виконавчій службі надано статус ЦОВВ, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через міністра юстиції
Питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції	Постанова Кабінету Міністрів України від 21.01.2015 № 17	Державну виконавчу службу ліквідовано, а її функції покладено на Міністерство юстиції (Департамент Державної виконавчої служби України)
Про виконавче провадження	Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII	Право здійснювати примусове виконання рішень надано також приватним виконавцям, як і представникам органів державної виконавчої служби
Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів	Закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII	Унормовано організаційні основи примусового виконання судових рішень усіма визначеними Законом суб'єктами

Джерело: складено за даними офіційного сайту Верховної Ради України.

Проте процедури адміністративно-правового супроводу функціонування системи примусового виконання судових рішень залишилися розпорощеними між різними законодавчими актами, а водночас забезпечення виконання судових рішень продовжує здійснюватися різними органами влади. Наприклад, процедури, пов'язані з виконанням рішень ЄСПЛ, рішень щодо стягнення коштів, боржниками за якими є суб'єкти держави та місцевого самоврядування, організація виконавчого провадження, зміни в організації примусового виконання судових рішень, викликані введенням режиму воєнного стану, тощо регулюються окремими законами.

Проблема невиконання судових рішень, боржником у яких виступає держава, змусила Міністерство юстиції, Верховний Суд України разом з іншими органами виконавчої влади розробити Національну стратегію (дія якої завершується 2025 року), покликану зменшити кількість накопичених проблем у системі та сприяти скороченню кількості невиконаних судових рішень, боржниками за якими є суб'єкти публічного управління [12]. Дослідження, виконане Асоціацією приватних виконавців за підтримки проекту «Право-Justice», свідчить, що частина виконаних рішень становить лише третину від їх загальної кількості, а кількість повернутих коштів залишається суттєво невеликою (табл. 2).

Дані, отримані дослідниками, демонструють практично ігнорування боржниками рішень суду, і, порівнюючи показники виконаних рішень та стягнутих сум, є підстави зробити висновок, що найбільші суми фінансових зобов'язань залишаються не виплаченими позивачам. Невиконання рішень суду характерне і для інших країн світу, але воно проявляється не в таких

Таблиця 2

Динаміка виконання судових рішень в Україні, 2021–2023 рр.

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р., %
	2021	2022	2023	
Кількість виконаних судових рішень, тис. од.	2003,6	1117,3	1999,6	99,8
Відсоток виконання судових рішень	32,5	21,6	31,3	–
Стягнута заборгованість, млрд грн	19,8	10,2	25,2	127,3
Відсоток стягнутих боргів	2,6	1,6	3,0	–

Джерело: складено на основі [13].

масштабах, як в Україні, оскільки відповідні системи переформовувалися й удосконалювалися тривалий період, поєднуючи, здавалося б, несумісні підходи, але водночас демонструючи гнучкість і адаптивність. Цікавим є досвід Франції, яку відносять до країн із приватною системою примусового виконання судових рішень [14], де «...реалізацію виконавчих проваджень забезпечує судовий виконавець, який здійснює свою діяльність незалежно, власним коштом і під свою відповідальність» [8]. До того ж судовий виконавець у Франції має статус державного службовця та здійснює свою діяльність під контролем судді судового суду [15]. Судовий виконавець має великі повноваження, наприклад, разом із поліцією може вдаватися до виселення людини. Зобов'язання, накладені судом на боржника, не завжди можуть призвести до своєчасного погашення боргу, тому у Франції, щоби спонукати сторони до

виконання своїх рішень, суддя може накласти грошове стягнення, розмір якого збільшується пропорційно затримці виконання [3]. Серед найпоширеніших методів примусового виконання судових рішень у Франції є такі: арешт незаконно отриманої винагороди; арешт-атрибуція, який стосується конфіскації сум, наявних на банківських рахунках боржника; арешт-продаж, який полягає у продажу активів боржника для погашення його боргу [там само].

Певні сподівання в Україні покладаються на інститут приватного виконавця, створений 2017 року. Із цього часу в Україні реалізується модель примусового виконання судових рішень, представлена державними і приватними виконавцями, яку за своїми характеристиками можна віднести до змішаної. Безумовно, створення інституту приватного виконавця наближає реформовану систему примусового виконання судових рішень до практики європейських країн, де діють повністю приватні або змішані відповідні системи, але головним є питання підвищення її ефективності. Наведена в табл. 3 статистика щодо діяльності державних і приватних виконавців за період 2017–2019 рр. (3 роки після введення інституту приватного виконавця), представлена Асоціацією приватних виконавців, дає змогу побачити, що приватні виконавці забезпечують примусове виконання рішень суду ефективніше, ніж державні виконавці, незважаючи на законодавчі обмеження. Законодавством встановлено, що приватні виконавці не можуть забезпечувати примусове виконання судових рішень, які стосуються [16]:

- дій, пов'язаних із відібранням дітей і визначенням порядку побачень із ними;
- виплати боргів, за якими боржником є суб'єкти публічної влади;
- стягнення боргів з юридичних осіб, щодо примусової реалізації майна яких існує законодавча заборона;
- виплати боргів, якщо стягувачем є суб'єкт державної влади;
- рішень, ухвалених адміністративними судами та ЄСПЛ;
- рішень, що потребують виконання дій стосовно майна, яке перебуває в державній або комунальній власності;
- дій, спрямованих на виселення та вселення фізичних осіб;

- рішень, якщо боржниками виступають неповнолітні або особи, визнані недієздатними або обмежено недієздатними;

- конфіскації майнової власності.

Позитивна динаміка результатів діяльності приватних виконавців, на жаль, не забезпечує ефективність роботи всієї системи примусового виконання судових рішень, оскільки цьому перешкоджає накопичення низки системних проблем. За характером прояву ці проблеми можна розділити на три групи: а) законодавчі; б) економічні; в) адміністративно-правові. Серед проблем законодавчого характеру найбільш гострими є такі:

- неналежне здійснення судового контролю за виконанням судового провадження: необхідним є внесення змін до Господарського кодексу, Цивільного процесуального кодексу, Кодексу адміністративного судочинства та ін. Для посилення судового контролю розроблено відповідний законопроект, текст якого зараз відсутній на сайті Верховної Ради України;

- нерівність у повноваженнях державних і приватних виконавців: вимагається внесення змін до відповідного закону [16];

- відсутність належної практики відшкодування матеріальної та моральної шкоди, завданої позивачам неконституційними діями: має бути розроблений відповідний механізм, оскільки стаття 56 Конституції України гарантує право кожної особи «на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень» [17].

У сукупності економічних проблем, які перешкоджають належному виконанню судових рішень, можна виділити:

- недостатність фінансування видатків державного бюджету України, через що спостерігається невиконання рішень самою державою;

- наявність економічно не забезпечених соціальних гарантій держави, які неможливо виконати через бюджетну та ресурсну неспроможність;

- безпідставне накладання мораторію на примусову реалізацію майна певних категорій підприємств,

Таблиця 3

Результати роботи державних і приватних виконавців в Україні, 2017–2019 рр.

Показники	Роки						Приватні 2019 р. до 2017 р., %
	2017		2018		2019		
	державні	приватні	державні	приватні	державні	приватні	
Чисельність працівників, осіб	4496	79	4589	129	4472	209	264,5
Сума стягнень, млн грн	12 600	50,7	14 300	1100	16 500	4100	у 80 разів
Сума стягнень на 1 виконавця, млн грн	2,8	0,6	3,1	8,5	3,6	19,9	у 33 рази

Джерело: за даними [13].

що негативно впливає на прозорість діяльності судової системи та породжує корупційні ризики;

– відсутність практики використання компенсаційних виплат у випадках порушення термінів виконавчого провадження;

– не вирішене питання розмежування процедури банкрутства та судового провадження, що позбавляє позивача можливості отримати належне відшкодування;

– відсутність практики використання астренту, що також пов'язано з недоліками законодавства.

Адміністративні аспекти примусового виконання судових рішень пов'язані як із законодавчими прогалинами та дефіцитом бюджетів, так і з взаємовідносинами, що складаються всередині системи судової влади. Це насамперед:

– втрата взаємодії між судовим процесом і виконавчим провадженням, яке завершує судовий розгляд, що ослаблює контроль за виконанням рішень;

– достатньо жорстка дисциплінарна практика стосовно приватних виконавців, що спонукало Асоціацію приватних виконавців опублікувати Резолюцію із засудженням поведінки Міністерства юстиції і виступити проти надмірної жорсткості рішень Дисциплінарної комісії [18];

– недостатність фінансування державних органів примусового виконання рішень.

Пропозиції, що стосуються поліпшення адміністративно-правового забезпечення виконанням судових рішень, передбачають внесення змін до чинного законодавства або розроблення відповідних законопроектів. Наприклад, мають бути законодавчі підстави для застосування штрафних санкцій стосовно осіб або колегіальних органів (зокрема, органів місцевого самоврядування), які не виконують рішення суду чи виконують його невчасно. Так само лише на підставі внесення змін до чинного Закону «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і

рішень інших органів» можуть бути розширені повноваження приватних виконавців в частині забезпечення виконання зобов'язальних судових рішень проти суб'єктів владних повноважень та юридичних осіб за участі держави. Навіть внутрішнє введення дисциплінарної та матеріальної відповідальності суб'єктів владних повноважень за невиконання судових рішень має ґрунтуватися на нормативних і методичних положеннях щодо розроблення процедур накладення штрафу.

Висновки. Реалізовані в Україні заходи адміністративно-правового реформування системи виконання судових рішень були спробами її оптимізації та пошуку кращого варіанта організації виконавчої служби у відповідь на послаблення зв'язку між судовим рішенням і його виконанням. Зважаючи на те, що 2023 року кількість виконаних судових рішень становила 31,3 % від загальної кількості ухвалених рішень, а сума стягнутих коштів – лише 3,0 % від нарахованої, постала нагальна потреба в розробці способів розв'язання проблеми неефективності функціонування системи примусового виконання судових рішень.

Введення інституту приватного виконавця та позитивна динаміка результатів їх діяльності, на жаль, не забезпечили ефективність роботи всієї системи примусового виконання судових рішень, оскільки цьому перешкоджає накопичення низки системних проблем. За характером прояву ці проблеми можна розділити на три групи: а) законодавчі; б) економічні; в) адміністративно-правові.

Розроблені пропозиції, що стосуються поліпшення адміністративно-правового забезпечення виконання судових рішень, передбачають внесення змін до чинного законодавства, розроблення відповідних законопроектів і механізмів реалізації заходів, визначених законодавством.

Удосконалення адміністративно-правового механізму забезпечення примусового виконання судових рішень, таким чином, є перспективним напрямом наукових досліджень.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Посібник із належної практики виконання судових рішень: Європейська Комісія з питань ефективності правосуддя, 10–11 грудня 2015 р. URL: <https://rm.coe.int/commission-europeenne-pour-l-efficacite-de-la-justice-cepej-guide-des-/1680747703> (дата звернення 16.09.2024).
2. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text> (дата звернення 16.09.2024).
3. Gounin Yves. L'exécution des décisions de justice en France. URL: https://www.giustizia-amministrativa.it/documents/20142/13858746/Pre%CC%81sentation+-+L_exe%CC%81cution+-+YG_1.pdf/c73dcd88-04b6-68ff-acd0-3b16d7806e73?t=1633622292000 (дата звернення 16.09.2024).
4. Буцан А. Системи примусового виконання судових рішень: новий погляд на класифікацію. *Національний юридичний журнал: теорія і практика*. 2018. № 2. С. 39–42.
5. L'exécution des Décisions des Juridictions Administratives: Association Internationale des Hautes Juridictions Administratives, VIII Congrès. URL: https://www.aihja.org/wp-content/uploads/2022/12/AIHJA_Rapport-general-2004.pdf (дата звернення 17.09.2024).
6. Sergiienko N.A., Tsebenko S.B., Saienko M.I., Potip M.M., Dragan O.V. Modern Systems of Organization of Decisions Enforcement and Legal Status of Executors. URL: <https://hrcak.srce.hr/file/391564> (дата звернення 17.09.2024).

7. Стеценко Н. С. Органи виконання судових рішень у Франції, Німеччині, Австрії та Італії у XIX ст. *Форум права*. 2015. № 4. С. 273–281.
8. Крупнова Л. В. Примусове виконання судових рішень: зарубіжний досвід. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. 2020. № 4. Том 2. С. 148–153.
9. Грабар Н. М. Особливості примусового виконання судових рішень і рішень інших органів в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 6. С. 576–579.
10. Який стан, таке й виконання. URL: https://zib.com.ua/ua/print/23577-yakiy_stan_take_y_vikonannya.html (дата звернення 17.09.2024).
11. Про затвердження Положення про Державну виконавчу службу України : Указ Президента України від 06.04.2011 № 385/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385/2011#Text> – втратив чинність (дата звернення 17.09.2024).
12. Про схвалення Національної стратегії розв'язання проблеми невиконання рішень судів, боржниками за якими є державний орган або державне підприємство, установа, організація, на період до 2025 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 1218-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1218-2020-%D1%80#Text> (дата звернення 17.09.2024).
13. Динаміка виконання судових рішень. URL: <https://www.avtorgov.com/%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C-%D1%84%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%80%D1%96%D1%88%D0%B5%D0%BD%D1%8C-%D0%B2/> (дата звернення 17.09.2024).
14. Авторгов А. Які системи виконання рішень сповідують країни Європейського Союзу? URL: <https://www.avtorgov.com/%D1%8F%D0%BA%D1%96-%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8-%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%80%D1%96%D1%88%D0%B5%D0%BD%D1%8C-%D1%81%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%83/> (дата звернення 17.09.2024).
15. Quels tribunaux jugent les affaires civiles ? URL: [Quels tribunaux jugent les affaires civiles ? | vie-publique.fr](https://www.vie-publique.fr/) (дата звернення 17.09.2024).
16. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#Text> (дата звернення 18.09.2024).
17. Конституція України : Конституція. Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution> (дата звернення 18.09.2024).
18. Мін'юст вирішив спростувати інформацію щодо проблем у сфері системи виконання судових рішень: що вирішив Верховний Суд. URL: <https://sud.ua/uk/news/publication/253873-minyust-reshil-oprovergnut-informatsiyu-o-problemakh-v-sfere-sistemy-ispolneniya-sudebnykh-resheniy-chto-reshil-verkhovnyy-sud> (дата звернення 18.09.2024).

REFERENCES:

1. Posibnyk iz nalezhnoi praktyky vykonannia sudovykh rishen: Yevropeiska Komisiia z pytan efektyvnosti pravosuddia (2015) [Guide to good practice in the execution of court decisions: European Commission for the Efficiency of Justice]. URL: <https://rm.coe.int/commission-europeenne-pour-l-efficacite-de-la-justice-cepej-guide-des-/1680747703> (date of access 16.09.2024) [in Ukrainian].
2. Pro vykonavche provadzhennia: Zakon Ukrainy № 1404-VIII (2016) [On executive proceedings: Law of Ukraine dated № 1404-VIII]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text> (date of access 16.09.2024) [in Ukrainian].
3. Gounin Yves (2020). L'exécution des décisions de justice en France [Execution of court decisions in France]. URL: https://www.giustizia-amministrativa.it/documents/20142/13858746/Pre%CC%81sentation+-+L_exe%CC%81cution+-+YG_1.pdf/c73dcd88-04b6-68ff-acd0-3b16d7806e73?t=1633622292000 (date of access 16.09.2024) [in French].
4. Bushhan A. (2018). Systemy prymusovogo vykonannya sudovykh rishen: novyj poglyad na klasyfikaciyu [Judgment enforcement systems: a new perspective on classification]. *Nacionalnyy yurydychnyj zhurnal: teoriya i praktyka*, 2, 39–42 [in Ukrainian].
5. L'exécution des Décisions des Juridictions Administratives: Association Internationale des Hautes Juridictions Administratives, VIII Congrès (2004) [Execution of Decisions of Administrative Jurisdictions: International Association of High Administrative Jurisdictions, VIII Congress]. URL: https://www.aihja.org/wp-content/uploads/2022/12/AIHJA_Rapport-general-2004.pdf (date of access 16.09.2024) [in French].
6. Sergiienko N.A., Tsebenko S.B., Saienko M.I., Potip M.M., Dragan O.V. (2024). Modern Systems of Organization of Decisions Enforcement and Legal Status of Executors. URL: <https://hrcaak.srce.hr/file/391564> (date of access 17.09.2024) [in English].
7. Stecenko N.S. (2015). Organy vykonannya sudovykh rishen u Franciyi, Nimechchyni, Avstriyi ta Italiyi u XIX st. [Bodies of execution of court decisions in France, Germany, Austria and Italy in the 19th century]. *Forum prava*, 4, 273–281 [in Ukrainian].

8. Krupnova L.V. (2020). Prymusove vykonannya sudovykh rishen: zarubizhnyy dosvid [Enforcement of court decisions: foreign experience]. *Visnyk Zaporizkogo nacionalnogo universytetu. Yurydychni nauky*, 4 (2), 148–153 [in Ukrainian].

9. Grabar N.M. (2023). Osoblyvosti prymusovogo vykonannya sudovykh rishen i rishen inshykh organiv v Ukrayini [Peculiarities of enforcement of court decisions and decisions of other bodies in Ukraine]. *Yurydychnyy naukovyy elektronnyy zhurnal*, 6, 576–579 [in Ukrainian].

10. Yakyj stan, take j vykonannya (2024) [As the state, so is the performance]. URL: https://zib.com.ua/ua/print/23577-yakiy_stan_take_y_vikonannya.html (date of access 17.09.2024) [in Ukrainian].

11. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Derzhavnu vykonavchu sluzhbu Ukrayiny: Ukaz Prezydenta Ukrayiny № 385/2011 (2011) [On the approval of the Regulations on the State Executive Service of Ukraine: Decree of the President of Ukraine № 385/2011]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385/2011#Text> – vtratyv chynnist (date of access 17.09.2024) [in Ukrainian].

12. Pro sxvalennya Nacionalnoyi strategiyi rozvyazannya problemy nevykonannya rishen sudiv, borzhnykamy za yakymy ye derzhavnyy organ abo derzhavne pidpryyemstvo, ustanova, organizaciya, na period do 2025 roku: Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayiny № 1218-r (2020) [On the approval of the National Strategy for Solving the Problem of Non-Execution of Court Decisions, for which the debtors are a state body or a state enterprise, institution, organization, for the period until 2025: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine № 1218]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1218-2020-%D1%80#Text> (date of access 17.09.2024) [in Ukrainian].

13. Dynamika vykonannya sudovykh rishen (2024) [Dynamics of execution of court decisions]. URL: <https://www.avtorgov.com/%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C-%D1%84%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%80%D1%96%D1%88%D0%B5%D0%BD%D1%8C-%D0%B2/> (date of access 17.09.2024) [in Ukrainian].

14. Avtorgov A. (2024). Yaki systemy vykonannya rishen spoviduyut krayiny Yevropejskogo Soyuzu? [What systems of execution of decisions do the countries of the European Union profess?] URL: <https://www.avtorgov.com/%D1%8F%D0%BA%D1%96-%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8-%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%80%D1%96%D1%88%D0%B5%D0%BD%D1%8C-%D1%81%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%83/> (date of access 17.09.2024) [in Ukrainian].

15. Quels tribunaux jugent les affaires civiles? (2024) [Which courts try civil cases?] URL: [Quels tribunaux jugent les affaires civiles ? | vie-publique.fr](https://www.vie-publique.fr/les-affaires-civiles) (date of access 17.09.2024) [in French].

16. Pro organy ta osib, yaki zdijsnyuyut prymusove vykonannya sudovykh rishen i rishen inshykh organiv: Zakon Ukrayiny № 1403-VIII (2016) [On bodies and persons carrying out enforcement of court decisions and decisions of other bodies: Law of Ukraine № 1403-VIII]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#Text> (date of access 18.09.2024) [in Ukrainian].

17. Konstytuciya Ukrayiny: Konstytuciya. Zakon № 254k/96-VR (1996) [Constitution of Ukraine: Constitution. № 254k/96-VR]. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution> (date of access 18.09.2024) [in Ukrainian].

18. Minyust vyrishyv sprostavaty informaciyu shhodo problem u sferi systemy vykonannya sudovykh rishen: shho vyrishyv Verkhovnyj Sud (2024) [The Ministry of Justice decided to refute information about problems in the field of the system of execution of court decisions: what the Supreme Court decided] URL: <https://sud.ua/uk/news/publication/253873-minyust-reshil-oprovergnut-informatsiyu-o-problemakh-v-sfere-sistemy-ispolneniya-sudebnykh-resheniy-cho-reshil-verkhovnyj-sud> (date of access 18.09.2024) [in Ukrainian].